

ВІДКРИТИЙ МІЖНАРОДНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
РОЗВИТКУ ЛЮДИНИ «УКРАЇНА»
Хмельницький інститут соціальних технологій
Кафедра правових та інформаційних технологій

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор Хмельницького
інституту соціальних технологій
Університету „Україна”

М. Є. Чайковський
„ 07 ” 09 2020 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

2.22. Цивільний процес

освітня програма _____
(шифр і назва навчальної дисципліни) **Право**
(назва освітньої програми)
освітнього рівня _____
(назва освітнього рівня) **бакалавр**
галузь знань _____
(шифр і назва галузі знань) **08 Право**
Спеціальність(ності) _____
(шифр і назва спеціальності(тей)) **081 Право**
Спеціалізація(ї) _____
(назва спеціалізації)
інститут, філія, факультет, коледж Хмельницький інститут соціальних технологій
(назва навчально-виховного підрозділу)

Обсяг, кредитів: 180/6

Форма підсумкового контролю: екзамен

Хмельницький 2020 рік

Робоча програма Цивільний процес
(назва навчальної дисципліни)

для студентів за галуззю знань 08 „Право”,
спеціальністю 081 „Право”

„07” вересня 2020 року – 42 с.

Розробники:

Мозолюк-Боднар Людмила Миколаївна – доцент кафедри правових та інформаційних технологій Хмельницького інституту соціальних технологій, кандидат юридичних наук

(вказати авторів, їхні посади, навчально-виховний підрозділ, кафедру, наукові ступені та вчені звання)

Викладачі:

Мозолюк-Боднар Людмила Миколаївна – доцент кафедри правових та інформаційних технологій Хмельницького інституту соціальних технологій, кандидат юридичних наук

(вказати всіх викладачів, які працюють за даною програмою, їхні посади, навчально-виховний підрозділ, кафедру, наукові ступені та вчені звання)

Робочу програму розглянуто і затверджено на засіданні кафедри правових та інформаційних технологій

Протокол від „07” вересня 2020 року № 1

Завідувач кафедри
правових та інформаційних технологій

(підпис)

Ю. І. Лучко
(прізвище та ініціали)

„07” вересня 2020 року

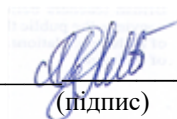
Робочу програму погоджено з гарантом освітньо-професійної програми
(керівником проектної групи) Право (2018 рік)

(назва освітньої програми)

„07” вересня 2020 року

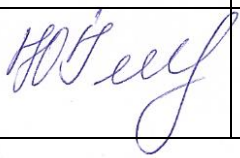
Гарант освітньо-професійної
програми (керівник проектної групи)

(підпис)

Л. М. Мозолюк-Боднар
(прізвище та ініціали)

ПРОЛОНГАЦІЯ РОБОЧОЇ НАВЧАЛЬНОЇ ПРОГРАМИ

Навчальний рік	2020/2021	20___/20___	20___/20___	20___/20___
Дата засідання кафедри	07.09.2020 р.			
№ протоколу	№1			
Підпис завідувача кафедри				

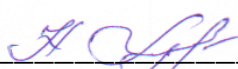
Матеріали до курсу розміщені на сайті Інтернет-підтримки навчального процесу <http://vo.uu.edu.ua/> за адресою:
<http://vo.uu.edu.ua/course/view.php?id=3994>

(вказати адресу)

Робочу програму перевірено

„07” вересня 2020 року

Заступник директора
з навчально-виховної роботи
Хмельницького інституту
соціальних технологій

(підпис)

Н. І. Луцкевич
(прізвище та ініціали)

ЗМІСТ

1.	ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ.....	5
2.	МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ.....	6
3.	РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ ЗА ДИСЦИПЛІНОЮ, ВІДПОВІДНІСТЬ ПРОГРАМНИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ ТА РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ КОМПОНЕНТАМ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ.....	7
4.	ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ.....	9
4.1.	Анотація дисципліни.....	9
4.2.	Структура навчальної дисципліни.....	15
4.2.1.	<i>Тематичний план</i>	15
4.2.2.	<i>Навчально-методична картка дисципліни</i>	18
4.3.	Форми організації занять.....	19
4.3.1.	<i>Теми семінарських занять</i>	19
4.3.2.	<i>Індивідуальні завдання</i>	21
4.3.3.	<i>Індивідуальна навчально-дослідна робота</i>	21
4.3.4.	<i>Теми самостійної роботи студентів</i>	25
5.	МЕТОДИ НАВЧАННЯ.....	27
5.1.	Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності.	27
5.2.	Методи стимулювання інтересу до навчання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності.....	28
5.3.	Інклюзивні методи навчання.....	28
6.	СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ НАВЧАЛЬНИХ ДОСЯГНЕНЬ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ.....	28
6.1.	Загальні критерії оцінювання навчальних досягнень студентів.....	29
6.2.	Система оцінювання роботи студентів упродовж семестру.....	29
6.3.	Оцінка за теоретичний і практичний курс: шкала оцінювання національна та ECTS.....	30
6.4.	Оцінка за екзамен: шкала оцінювання національна та ECTS.....	30
6.5.	Загальна оцінка з дисципліни: шкала оцінювання національна та ECTS..	30
6.6.	Розподіл балів, які отримують студенти.....	31
6.7.	Орієнтовний перелік питань до екзамену	31
7.	МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ.....	36
7.1.	Навчально-методичні аудіо- і відеоматеріали, у т.ч. для студентів з інвалідністю.....	36
7.2.	Глосарій (термінологічний словник).....	36
7.3.	Рекомендована література.....	40
7.4.	Інформаційні ресурси.....	42
8.	МАТЕРІАЛЬНО-ТЕХНІЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ.....	42

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, спеціалізація, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Загальний обсяг кредитів – 6	Галузь знань 08 Право	Вид дисципліни обов’язкова	
	Спеціальність 081 Право	Цикл підготовки професійний	
Модулів – 2	Спеціалізація немає	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 2		3-й	3-й
Індивідуальне науково-дослідне завдання: реферат	Мова викладання, навчання та оцінювання: українська	Семестр	
Загальний обсяг годин – 180		6-й	6-й
		Лекції	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 4 самостійної роботи студента – 8	Освітній ступінь: бакалавр	30 год.	8 год.
		Практичні, семінарські	
		30 год.	8 год.
		Лабораторні	
		–	–
		Самостійна робота	
		120	164
		Індивідуальні завдання: 10 год.	
		Вид семестрового контролю: екзамен	

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної та індивідуальної роботи становить:

для денної форми навчання – 33,3% аудиторних занять, 66,6% самостійної роботи;

для заочної форми навчання – 8,8% аудиторних занять, 91,1% самостійної роботи.

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Мета: опанування студентами основних положень чинного цивільного процесуального законодавства України, що регулює суспільні відносини у сфері здійснення правосуддя у цивільних справах, а також отримання навичок застосовування відповідних нормативних актів, складання цивільних процесуальних документів, вирішування конкретних практичних питань, пов'язаних із застосуванням норм цивільного процесуального права та відстеження змін в поточному законодавстві. Студенти повинні оволодіти практичними навичками роботи з відповідними законами, підзаконними нормативними актами, використанням спеціальної юридичної термінології з навчальної дисципліни цивільний процес

Завдання:

- засвоєння нормативних приписів цивільного процесуального законодавства щодо: поняття цивільного процесуального права України та його системи, цивільного процесуального законодавства; поняття та завдань цивільного судочинства; учасників цивільно-процесуальних правовідносин, їх прав та обов'язків; цивільно-процесуальних строків; доказів та доказування у цивільному процесі; порядку розгляду цивільних спорів у судах першої інстанції; в порядку наказного та окремого провадження у судах цивільної юрисдикції; процедури апеляційного, касаційного перегляду рішень (ухвал) судів, порядку перегляду справ Верховним судом України та у зв'язку з нововиявленими або виключними обставинами; особливостей цивільного процесу з іноземним елементом;
- вивчити основні наукові погляди, які обґрунтовують юридичну природу того чи іншого цивільно-процесуального поняття;
- сформулювати вміння логічно мислити й застосовувати методи наукового пізнання у процесі засвоєння цивільного процесу;
- застосовувати отримані знання при вивченні інших галузей приватного права в межах національної правової системи;
- сформулювати вміння вирішувати колізійні ситуації та усувати прогалини в законодавстві шляхом застосування аналогії права та аналогії закону;
- поєднувати теоретичні та практичні знання при вирішенні завдань практичного спрямування.

3. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ ЗА ДИСЦИПЛІНОЮ, ВІДПОВІДНІСТЬ ПРОГРАМНИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ ТА РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ КОМПОНЕНТАМ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен

знати:

- нормативні акти, що регулюють цивільні процесуальні правовідносини, галузеву юридичну літературу;
- основні категорії та інститути цивільного процесуального права;
- теоретичні проблеми і перспективи науки цивільного процесу в Україні;
- розуміти природу цивільних процесуальних правовідносин;
- процесуальний порядок здійснення цивільного судочинства;
- проблеми сучасного цивільного процесу та шляхи їх вирішення.

Крім того, студент повинен знати:

- *на понятійному рівні* тенденції розвитку цивільного процесу в умовах розвитку сучасного суспільства;
- *на фундаментальному рівні* зміст проблеми цивільного процесу як галузі права, методологічні засади аналізу нормативно-правової бази, специфіку предмета правового регулювання, а також джерел, норм які власне і складають його систему;
- *на практично-творчому рівні* вимоги, які ставляться до юриста-спеціаліста, юриста-керівника, знати порядок правового супроводження цивільних процесуальних відносин.

вміти:

- тлумачити та застосовувати основні інститути цивільного процесуального права України, які регулюють процесуальний порядок розгляду і вирішення справ про захист порушених, невизнаних або оспорюваних прав, свобод чи інтересів, що виникають із цивільних, житлових, земельних, сімейних, трудових та інших правовідносин;
- аналізувати судову практику з метою прийняття обґрунтованих рішень у спірних правовідносинах, складати процесуальні документи та використовувати роз'яснення постанов Пленуму Верховного Суду України на практиці.

При цьому також вміти:

- *на евристичному (алгоритмічному) рівні* формувати власну точку щодо об'єктивної необхідності цивільного процесуального права, а також на відносини, що недостатньо врегульовані законодавчими актами;
- *на творчому рівні* використовувати свої внутрішні якості у підвищенні ефективності професійної діяльності, досліджувати недоліки законодавчого регулювання окремих процесуальних відносин в умовах ринкової економіки і формувати пропозиції щодо їх вирішення.

4. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

4.1. Анотація дисципліни

Модуль 1. ЗАГАЛЬНА ТА ОСОБЛИВА ЧАСТИНА

Змістовий модуль 1.

Загальні положення про цивільний процес

Тема 1. Цивільне процесуальне право як галузь права. Принципи цивільного процесуального права

Цивільний процесуальний порядок захисту порушених, невизнаних або оспорюваних прав, свобод чи інтересів фізичних осіб, інтересів держави.

Поняття цивільного процесуального права, його значення. Цивільно-процесуальне законодавство, межі його дії. Аналогії. Поняття і види цивільного судочинства. Цивільне судочинство і його стадії.

Поняття та види принципів цивільного процесуального права. Загально-правові принципи. Принцип законності. Принцип верховенства права. Принцип здійснення правосуддя лише судом. Галузеві принципи цивільного процесуального права. Принцип диспозитивності цивільного процесу. Принцип безпосередності цивільного процесу. Принцип гласності цивільного процесу. Принцип рівності сторін цивільного процесу. Принцип усності цивільного процесу. Принцип державної мови цивільного судочинства.

Тема №2. Цивільне судочинство. Цивільна юрисдикція

Поняття цивільного судочинства. Завдання цивільного судочинства. Види цивільного судочинства.

Загальна характеристика позовного провадження. Загальна характеристика наказного провадження. Загальна характеристика окремого провадження.

Поняття стадії цивільного судочинства. Провадження у справі у суді першої інстанції. Апеляційне провадження. Касаційне провадження. Перегляд судових рішень за нововиявленими або виключними обставинами. Виконавче провадження.

Поняття та види цивільної юрисдикції. Цивільна юрисдикція суду. Предметна та суб'єктна юрисдикція. Інстанційна юрисдикція. Територіальна юрисдикція (підсудність). Виключна підсудність.

Тема №3. Цивільні процесуальні правовідносини. Суд як обов'язковий суб'єкт цивільних процесуальних правовідносин

Поняття та ознаки цивільних процесуальних правовідносин. Передумови і підстави виникнення цивільних процесуальних правовідносин.

Суб'єкти цивільних процесуальних правовідносин. Загальна характеристика суду як суб'єкта цивільних процесуальних правовідносин.

Загальна характеристика осіб, які зацікавлені у розгляді цивільної справи. Загальна характеристика осіб, які здійснюють організаційно-технічне забезпечення цивільного процесу. Загальна характеристика осіб, які сприяють розгляду і вирішенню цивільної справи по суті.

Зміст цивільних процесуальних правовідносин. Об'єкт цивільних процесуальних правовідносин.

Конституція України про систему судів України. Закон України «Про судоустрій і статус суддів». Система судів загальної юрисдикції. Загальна характеристика завдань судів першої, апеляційної та касаційної інстанції. Завдання Верховного суду України.

Склад суду. Цивільні справи, які розглядаються колегіально у судах першої інстанції. Склад суду вище стоячих судів.

Підстави для відводу судді. Порядок розгляду заяви про відвід судді. Правовий статус суддів та присяжних у цивільному процесі.

Тема №4. Сторони у цивільному процесі

Поняття та ознаки сторін у цивільному процесі. Загальні процесуальні права та обов'язки сторін. Спеціальні процесуальні права та обов'язки сторін. Процесуальна співучасть.

Заміна неналежного відповідача, залучення співвідповідачів. Процесуальне правонаступництво.

Тема №5. Треті особи у цивільному процесі. Інші учасники цивільного процесу. Процесуальне представництво

Поняття і види третіх осіб. Поняття третіх осіб, які заявляють самостійні вимоги. Порядок вступу третіх осіб, які заявляють самостійні вимоги у цивільний процес. Права та обов'язки третіх осіб, які заявляють самостійні вимоги.

Поняття третіх осіб, які не заявляють самостійних вимоги. Порядок вступу третіх осіб, які не заявляють самостійні вимоги у цивільний процес. Права та обов'язки третіх осіб, які не заявляють самостійні вимоги.

Особи, які здійснюють організаційно-технічне забезпечення цивільного процесу. Права та обов'язки секретаря судового засідання. Права та обов'язки судового розпорядника.

Особи, які сприяють розгляду і вирішенню цивільної справи по суті. Права та обов'язки свідків в цивільному процесі. Права та обов'язки експертів та спеціалістів у цивільному процесі. Права та обов'язки перекладачів у цивільному процесі.

Особливості участі у цивільному процесі органів та осіб, яким законом надано право захищати права, свободи й інтереси інших осіб.

Цивільна процесуальна правосуб'єктність прокурора, органів державної влади, органів місцевого самоврядування, а також інших фізичних та юридичних осіб, які захищають права інших осіб.

Поняття та значення процесуального представництва.

Види представництва у цивільному процесі. Законне представництво. Особи, які є законними представниками. Договірне представництво. Документи, які посвідчують договірне представництво.

Процесуальні повноваження представників у суді.

Тема №6. Докази і доказування в цивільному процесі

Роль доказів і доказування у цивільному процесі. Поняття та види доказів у цивільному процесі.

Поняття та етапи доказування у цивільному процесі. Предмет доказування. Підстави звільнення від доказування. Характеристика окремих засобів доказування: пояснення сторін, третіх осіб та їхніх представників; показання свідків; письмові докази; речові докази; висновки експертів.

Тема №7. Цивільні процесуальні строки. Судові витрати. Судові виклики і повідомлення. Заходи процесуального примусу

Поняття, значення і види процесуальних строків. Обчислення та закінчення цивільних процесуальних строків, наслідки їх пропущення. Зупинення перебігу процесуальних строків.

Поновлення та продовження процесуальних строків.

Поняття, види судових витрат та їх значення.

Судовий збір. Розмір судового збору. Випадки звільнення від сплати судового збору.

Витрати, пов'язані з розглядом судової справи: витрати на правову допомогу; витрати сторін та їх представників, що пов'язані з явкою до суду; витрати, пов'язані із залученням свідків, спеціалістів, перекладачів і проведенням судових експертиз; витрати, пов'язані з проведенням огляду доказів за місцем їх знаходження та вчиненням інших дій, необхідних для розгляду справи.

Відстрочення та розстрочення судових витрат, зменшення їх розміру або звільнення від їх оплати.

Повернення судового збору. Розподіл судових витрат між сторонами.

Значення та засоби здійснення судових викликів і повідомлень, їх зміст. Поняття та процесуальний порядок розшуку відповідача.

Поняття, види і функції санкцій цивільного процесуального права. Заходи процесуального примусу: попередження; видалення із залу судового засідання; тимчасове вилучення доказів для дослідження судом; привід свідка. Порядок застосування заходів процесуального примусу.

Змістовий модуль 2.

Провадження в суді першої інстанції. Перегляд судових рішень

Тема 8. Позов

Поняття позову та його елементи. Види позовів.

Позовна заява та її реквізити. Об'єднання та роз'єднання кількох позовних вимог.

Право на судовий захист відповідача. Заперечення відповідача проти позову. Зустрічний позов.

Зміна позову. Відмова від позову. Визнання позову. Мирова угода.

Забезпечення позову. Способи забезпечення позову. Розгляд заяви про забезпечення позову.

Тема № 9. Відкриття провадження у справі. Підготовче провадження

Відкриття провадження у справі. Матеріально-правові і процесуально-правові наслідки відкриття провадження у справі.

Підстави для відмови у відкритті провадження. Правові наслідки відмови у відкритті провадження у справі.

Залишення позовної заяви без руху. Повернення заяви.

Письмові заяви учасників справи.

Поняття та значення підготовчого провадження. Завдання і строк підготовчого провадження.

Попереднє судове засідання. Мета, порядок та строк проведення попереднього судового засідання. Питання, що вирішуються у попередньому судовому засіданні.

Врегулювання спору за участю судді. Підстави проведення та порядок призначення врегулювання спору за участю судді. Порядок та строк проведення врегулювання спору за участю судді.

Судові виклики і повідомлення. Види судових повісток. Зміст судової повістки. Надіслання та вручення судових повісток. Розшук відповідача.

Тема № 10. Розгляд цивільних справ по суті

Поняття і значення стадії розгляду справи по суті. Завдання і строки розгляду справи по суті.

Судове засідання. Порядок проведення судового засідання. Повноваження головуєчого у судовому засіданні. Участь у судовому засіданні в режимі відеоконференції. Обов'язки осіб, присутніх у залі судового засідання

Фіксування цивільного процесу. Протокол судового засідання. Фіксування судового засідання технічними засобами. Зауваження щодо технічного запису судового засідання, протоколу судового засідання та їх розгляд. Протоколи про окремі процесуальні дії.

Підстави і наслідки відкладення розгляду справи, оголошення перерви в розгляді справи.

Зупинення провадження у справі.

Закінчення справи без ухвалення судового рішення. Підстави й порядок закриття провадження по справі та залишення заяви без розгляду. Правові наслідки закриття провадження по справі та залишення заяви без розгляду.

Тема 11. Розгляд справ у порядку спрощеного провадження. Заочний розгляд справи

Справи, що розглядаються в порядку спрощеного позовного провадження.

Особливості розгляду судом справ у порядку спрощеного провадження. Строк розгляду справи у порядку спрощеного позовного провадження.

Поняття та особливості заочного розгляду цивільної справи. Умови та порядок проведення заочного розгляду справи.

Заочне рішення та його перегляд. Форма і зміст заочного рішення. Форма і зміст заяви про перегляд заочного рішення. Розгляд заяви про перегляд заочного рішення. Скасування та оскарження заочного рішення.

Тема 12. Судові рішення

Поняття та види судових рішень.

Порядок ухвалення судових рішень та постановлення ухвал, їх форма. Видача або направлення копій судового рішення учасникам справи.

Питання, які вирішуються судом під час ухвалення рішення. Зміст судового рішення як процесуального документа.

Зміст судового рішення як процесуального документа.

Засоби усунення недоліків рішення судом, який його постановив. Додаткове рішення суду. Роз'яснення рішення суду. виправлення опісок і арифметичних помилок у судовому рішенні.

Законна сила судового рішення. Набрання рішенням суду законної сили.

Ухвали суду першої інстанції. Види ухвал суду першої інстанції. Зміст ухвали суду. Окремі ухвали суду.

Тема 13. Наказне провадження. Окреме провадження

Поняття та особливості наказного провадження. Вимоги за якими може бути виданий судовий наказ.

Заява про видачу судового наказу. Порядок звернення із заявою про видачу судового наказу. Розгляд заяви про видачу судового наказу. Підстави для відмови у видачі судового наказу.

Судовий наказ. Вимоги до судового наказу. Надіслання боржникові копії судового наказу. Скасування судового наказу. Набрання судовим наказом законної сили та видача його стягувачеві.

Поняття та загальна характеристика окремого провадження в цивільному судочинстві.

Справи, що розглядаються в порядку окремого провадження. Процесуальні особливості судового розгляду справ окремого провадження

Тема 14. Перегляд судових рішень

Загальна характеристика апеляційного провадження. Суди апеляційної інстанції.

Право апеляційного оскарження та порядок його реалізації. Строки апеляційного оскарження. Форми і зміст апеляційної скарги. Порядок подання апеляційної скарги.

Повноваження суду апеляційної інстанції.

Загальна характеристика касаційного провадження. Суд касаційної інстанції.

Право касаційного оскарження та порядок його реалізації. Строк касаційного оскарження. Форма і зміст касаційної скарги, порядок її подання.

Повноваження суду касаційної інстанції.

Загальна характеристика перегляду судових рішень за нововиявленими або виключними обставинами. Підстави перегляду. Строк подання заяв про перегляд судових рішень за нововиявленими або виключними обставинами. Порядок подання заяви про перегляд судового рішення за нововиявленими або виключними обставинами. Розгляд заяви.

Тема 15. Виконання судових рішень у цивільних справах та рішень інших органів (посадових осіб)

Загальна характеристика примусового виконання судових рішень та рішень інших органів (посадових осіб)

Рішення суду, що звертаються до примусового виконання і виконавчі документи. Зміст виконавчого листа. Видача дубліката виконавчого листа. Строк пред'явлення виконавчих документів до виконання.

Повноваження суду, щодо питань виконавчого провадження.

Поворот виконання судових рішень. Порядок вирішення питання про поворот виконання судових рішень. Строк подання заяви про поворот виконання судових рішень.

Судовий контроль за виконанням судового рішення. Право на звернення зі скаргою до суду. Строки, порядок звернення зі скаргою. Судове рішення за скаргою.

Визнання і виконання в Україні рішень іноземних судів, міжнародних комерційних арбітражів.

Міжнародна правова допомога у цивільних справах. Виконання судових доручень іноземних судів і звернення судів України з дорученнями до іноземних судів.

Надання дозволу на примусове виконання рішень третейських судів

Дисципліни, вивчення яких обов'язково передус цій дисципліні: конституційне право, римське приватне право, цивільне право, організація судових та правоохоронних органів.

Міжпредметні зв'язки: цивільне право, земельне право, трудове право, сімейне право, житлове право.

4.2. Структура навчальної дисципліни

4.2.1. Тематичний план

Назви змістових модулів і тем	Розподіл годин між видами робіт														Форми та методи контролю знань
	денна форма							заочна форма							
	Усього	аудиторна					с.р.	Усього	Аудиторна					с.р.	
		у тому числі							у тому числі						
		л	Сем	пр	лаб	інд			л	Сем	Пр	Лаб	Інд		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
Модуль 1 ЗАГАЛЬНА ТА ОСОБЛИВА ЧАСТИНА															
Змістовий модуль 1. Загальні положення про цивільний процес															
Тема 1. Цивільне процесуальне право як галузь права. Принципи цивільного процесуального права	12	2	2	–	–	–	8	12	2	2	–	–	–	8	АР: опитування СР: письмове завдання для самостійного опрацювання ІР: огляд додаткової літератури
Тема 2. Цивільне судочинство. Цивільна юрисдикція	12	2	2	–	–	–	8	12	-	–	–	–	–	12	АР: письмове тестування СР: письмове завдання для самост. опрацювання ІР: підготовка та проведення презентації
Тема 3.Цивільні процесуальні правовідносини. Суд як обов’язковий суб’єкт цивільних процесуальних правовідносин	12	2	2	–	–	–	8	12	–	-	–	–	–	12	АР: співбесіда СР: підготовка та проведення презентації ІР: складання кросворду за основними термінами теми
Тема 4. Сторони у цивільному процесі	12	2	2	-	-	-	8	12	2	2	-	-	-	8	АР: опитування СР: письмове завдання для самостійного опрацювання ІР: огляд додаткової літератури
Тема 5. Треті особи у цивільному процесі. Інші учасники цивільного процесу. Процесуальне представництво	12	2	2	–	–	–	8	12	-	–	–	–	–	12	АР: опитування СР: письмове завдання для самостійного опрацювання ІР: огляд додаткової літератури
Тема 6. Докази і доказування в цивільному процесі	12	2	2	–	–	–	8	12	-	-	–	–	–	12	АР: письмове тестування СР: письмове завдання для самост. опрацювання ІР: підготовка та проведення презентації
Тема 7. Цивільні процесуальні строки. Судові витрати. Судові виклики і повідомлення. Заходи процесуального примусу	12	2	2	–	–	–	8	12	-	–	–	–	–	12	АР: письмове тестування СР: письмове завдання для самост. опрацювання ІР: підготовка та проведення навчального заняття з використанням тренінгових технологій
Модульний контроль	2	-	-	-	-	2	-	2	-	-	-	-	2	-	

Разом за змістовим модулем 1	86	14	14	-	-	2	56	86	4	4			2	76	
Змістовий модуль 2. Провадження в суді першої інстанції. Перегляд судових рішень															
Тема 8. Позов	12	2	2	-	-	-	8	12	2	2	-	-	-	8	АР: опитування СР: письмове завдання для самостійного опрацювання ІР: огляд додаткової літератури
Тема 9. Відкриття провадження у справі. Підготовче провадження	12	2	2	-	-	-	8	12	-	-	-	-	-	12	АР: опитування СР: письмове завдання для самостійного опрацювання ІР: огляд додаткової літератури
Тема 10. Розгляд цивільних справ по суті	12	2	2	-	-	-	8	12	-	-	-	-	-	12	АР: опитування СР: письмове завдання для самостійного опрацювання ІР: огляд додаткової літератури
Тема 11. Розгляд справ у порядку спрощеного провадження. Заочний розгляд справи	10	2	2	-	-	-	6	10	-	-	-	-	-	10	АР: опитування СР: письмове завдання для самостійного опрацювання ІР: огляд додаткової літератури
Тема 12. Судові рішення	10	2	2	-	-	-	6	10	2	2	-	-	-	6	АР: опитування СР: письмове завдання для самостійного опрацювання ІР: огляд додаткової літератури
Тема 13. Наказне провадження. Окреме провадження	10	2	2	-	-	-	6	10	-	-	-	-	-	10	АР: опитування СР: письмове завдання для самостійного опрацювання ІР: огляд додаткової літератури
Тема 14. Перегляд судових рішень	10	2	2	-	-	-	6	10	-	-	-	-	-	10	АР: опитування СР: письмове завдання для самостійного опрацювання ІР: огляд додаткової літератури
Тема 15. Виконання судових рішень у цивільних справах та рішень інших органів	10	2	2	-	-	-	6	10	-	-	-	-	-	10	АР: опитування СР: письмове завдання для самостійного опрацювання ІР: огляд додаткової літератури
Модульний контроль	2		-	-	-	2	-	2	-	-	-	-	2	-	комп'ютерне тестування
Разом за змістовим модулем 2	88	16	16	-	-	2	54	88	4	4	-	-	2	78	
Усього годин	174	30	30	-	-	4	110	174	8	8	-	-	4	154	
ІНДЗ	6					6		6	-	-	-	-	6	-	ІНДЗ: реферат
Усього годин	180	30	30	-	-	10	110	180	8	8	-	-	10	154	

4.2.2. Навчально-методична картка дисципліни „Цивільний процес”(6 семестр)

Разом: 180 год., лекції – 30 год., семінарські заняття – 30 год., самостійна робота – 120 год.

Модулі	Змістовий модуль 1							Змістовий модуль 2							
Назва модуля	Загальні положення про цивільний процес							Провадження в суді першої інстанції. Перегляд судових рішень							
Кількість балів за модуль	21 балів							24 балів							
Лекції	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
Теми лекцій	Цивільне процесуальне право як галузь права. Принципи цивільного процесуального права	Цивільне судочинство. Цивільна юрисдикція	Цивільні процесуальні правовідносини. Суд як обов'язковий суб'єкт цивільних процесуальних правовідносин	Сторони у цивільному процесі	Треті особи у цивільному процесі. Інші учасники цивільного процесу. Процесуальне представництво	Докази і доказування в цивільному процесі	Цивільні процесуальні строки. Судові витрати. Судові виклики і повідомлення. Заходи процесуального примусу	Позов	Відкриття провадження у справі. Підготовче провадження	Розгляд цивільних справ по суті	Розгляд справ у порядку спрощеного провадження. Заочний розгляд справи	Судові рішення	Наказне провадження. Окреме провадження	Перегляд судових рішень	Виконання судових рішень у цивільних справах та рішень інших органів (посадових осіб)
Теми семінарських занять	Цивільне процесуальне право як галузь права. Принципи цивільного процесуального права	Цивільне судочинство. Цивільна юрисдикція	Цивільні процесуальні правовідносини. Суд як обов'язковий суб'єкт цивільних процесуальних правовідносин	Сторони у цивільному процесі	Треті особи у цивільному процесі. Інші учасники цивільного процесу. Процесуальне представництво	Докази і доказування в цивільному процесі	Цивільні процесуальні строки. Судові витрати. Судові виклики і повідомлення. Заходи процесуального примусу	Позов	Відкриття провадження у справі. Підготовче провадження	Розгляд цивільних справ по суті	Розгляд справ у порядку спрощеного провадження. Заочний розгляд справи	Судові рішення	Наказне провадження. Окреме провадження	Перегляд судових рішень	Виконання судових рішень у цивільних справах та рішень інших органів (посадових осіб)
	2 бали	2 бали	2 бали	2 бали	2 бали	2 бали	2 бали	2 бали	2 бали	2 бали	2 бали	2 бали	2 бали	2 бали	2 бали
Самостійна робота	1 бал	1 бал	1 бал	1 бал	1 бал	1 бал	1 бал	1 бал	1 бал	1 бал	1 бал	1 бал	1 бал	1 бал	1 бал
ІНДЗ	5 балів														
Види поточного контролю	Модульні контрольні роботи (10 балів)														
Підсумковий контроль	Екзамен (40 балів)														

4.3. Форми організації занять

4.3.1. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість Годин
6 семестр		
1	Цивільне процесуальне право як галузь права. Принципи цивільного процесуального права	2
2	Цивільне судочинство. Цивільна юрисдикція	2
3	Цивільні процесуальні правовідносини. Суд як обов'язковий суб'єкт цивільних процесуальних правовідносин	2
4	Сторони у цивільному процесі	2
5	Треті особи у цивільному процесі. Інші учасники цивільного процесу. Процесуальне представництво	2
6	Докази і доказування в цивільному процесі	2
7	Цивільні процесуальні строки. Судові витрати. Судові виклики і повідомлення. Заходи процесуального примусу	2
8	Позов	2
9	Відкриття провадження у справі. Підготовче провадження	2
10	Розгляд цивільних справ по суті	2
11	Розгляд справ у порядку спрощеного провадження. Заочний розгляд справи	2
12	Судові рішення	2
13	Наказне провадження. Окреме провадження	2
14	Перегляд судових рішень	2
15	Виконання судових рішень у цивільних справах та рішень інших органів (посадових осіб)	2

4.3.2. Індивідуальні завдання

1. Пошук та складання розширеного переліку нормативно-правових актів з „Цивільного процесу України”.
2. Підготовка та проведення презентації на тему „Переваги і недоліки Цивільного процесуального кодексу України”.
3. Складання кросворду за темою „Принципи цивільного процесуального права”.
4. Огляд нормативно-правової бази та літератури на тему: „Роль суду в цивільному диспозитивному процесі”.
5. Підготовка та проведення презентації на тему: „Шляхи удосконалення українського судочинства: погляд у минуле і сьогодення”.

6. Написання есе на тему: „Проблемні питання об'єднання та роз'єднання позовних вимог: теорія і практика”.

7. Складання процесуального документу:

24 березня 2015 року Іванов здав у найм Петрову квартиру №5 в будинку № 4 по вул. Проскурівській, що в м. Хмельницькому. Згідно п.1 Договору строк договору найму складає 5 років - з 24.03.2015 року по 23.03.2020 року.

Згідно п.4 укладеного договору, Петров брав на себе зобов'язання щомісячно сплачувати комунальні послуги у розмірі діючих розцінок. Однак, на теперішній час через систематичне порушення Петровим умов договору утворилась заборгованість у розмірі 2422, 32 гривні.

Крім цього, відповідно до п.9 договору Іванов передав Петрову житлове приміщення у належному стані та чистоті. За час проживання у квартирі Петров привів квартиру у занедбаний стан: квартира брудна, руйнуються комунікації, від сусідів він постійно чує скарги на Відповідача.

При особистому зверненні Іванова до Петрова з метою перевірки порядку в квартирі його ображають, б'ють, проганяють. У зв'язку з цим він неодноразово пропонував Відповідачу погасити заборгованість, розірвати договір найму та виселитися з квартири. Однак, Петров відмовився від цього.

Враховуючи умови викладеної ситуації складіть схему позовної заяви від імені Іванова. Судом, до якого належить звернутися, є Хмельницький міськрайонний суд. При недостатності вихідних умов, змодельуйте їх самостійно.

8. Підготовка та проведення презентації на тему: „Вимоги, що пред'являються до судового рішення в цивільному процесуальному законодавстві”.

9. Ситуаційне завдання:

До суду звернулася мати малолітнього Іванова (13 р.) з позовом про стягнення з транспортного підприємства на його користь одноразово 50000 грн. як компенсацію за шкоду, заподіяну здоров'ю.

Ви суддя. Визначте склад осіб, які братимуть участь у справі.

При цьому врахуйте наступні обставини:

- автомобілем управляв Петров, який на підставі трудового договору працює водієм в автотранспортному підприємстві;

- автомобілем управляв Петров, який на підставі трудового договору працює водієм в автотранспортному підприємстві, однак, ДТП скоїв не під час виконання своїх трудових обов'язків, а під час так званої «халтури» - перевозив меблі своїм знайомим;

- як виявилось, мати Іванова була позбавлена батьківських прав. Малолітній Іванов знаходиться на вихованні свого опікуна Сидорової.

Чи можна у процес залучити школу, у якій навчається Іванов, якщо врахувати, що ДТП було скоєне під час перерви між уроками?

Які докази, на Ваш погляд, повинні надати суду представники неповнолітнього Іванова?

10. Підготовка доповіді з проблем перегляду судових рішень на підставі встановлення комітетом з прав людини ООН порушення Україною міжнародних зобов'язань.

4.3.3. Індивідуальна навчально-дослідна робота (навчальний проект)

Індивідуальна навчально-дослідна робота (ІНДР) є видом позааудиторної індивідуальної діяльності студента, результати якої використовуються у процесі вивчення програмового матеріалу навчальної дисципліни. Завершується виконання студентами ІНДР прилюдним захистом навчального проекту.

Індивідуальне навчально-дослідне завдання (ІНДЗ) з курсу – це вид науково-дослідної роботи студента, яка містить результати дослідницького пошуку, відображає певний рівень його навчальної компетентності.

Мета ІНДЗ: самостійне вивчення частини програмового матеріалу, систематизація, узагальнення, закріплення та практичне застосування знань із навчального курсу, удосконалення навичок самостійної навчально-пізнавальної діяльності.

Зміст ІНДЗ: завершена теоретична або практична робота у межах навчальної програми курсу, яка виконується на основі знань, умінь та навичок, отриманих під час лекційних, семінарських, практичних та лабораторних занять і охоплює декілька тем або весь зміст навчального курсу.

Види ІНДЗ, вимоги до них та оцінювання:

- складання ситуаційних завдань із різних тем курсу (**1 бали**);
- огляд літератури з конкретної тематики (**1 бали**);
- анотація прочитаної додаткової літератури з курсу, бібліографічний опис, тематичні розвідки (**2 бали**);
- Підготовка наукової статті з будь-якої теми курсу (**5 балів**);
- Участь у науковій студентській конференції (**4 бали**);
- дослідження різноманітних питань з тематики дисципліни у вигляді есе (**4 бали**).
- дослідження з тематики дисципліни у вигляді реферату (охоплює весь зміст навчального курсу) – **5 балів**.

Орієнтовна структура ІНДЗ – дослідження у вигляді реферату: вступ, основна частина, висновки, додатки (якщо вони є), список використаних джерел.

Тематика ІНДЗ

1. Правова природа цивільного судочинства
2. Поняття, значення і система принципів цивільного процесуального права
3. Диспозитивність – основоположний принцип цивільного процесуального права
4. Принцип законності в цивільному процесі

5. Характеристика проваджень в цивільному судочинстві
6. Сутність цивільних процесуальних правовідносин
7. Сторони як суб'єкти позовного провадження
8. Процесуальна співучасть
9. Суд як обов'язковий суб'єкт цивільних процесуальних правовідносин
10. Правовий статус інших учасників цивільного процесу
11. Поняття, значення і види процесуальних строків
12. Витрати, пов'язані з розглядом справи в суді
13. Заходи процесуального примусу
14. Позовне провадження та його правова природа
15. Види позовів, критерії їх класифікації та значення для практики
16. Особливості способів захисту відповідача від заявленого позову
17. Поняття і особливості доказування
18. Предмет доказування як правова категорія
19. Показання свідків як засіб доказування
20. Судові виклики і повідомлення в цивільному процесі
21. Поняття і види рішень суду
22. Заочне рішення в цивільному судочинстві
23. Підготовка справи до судового розгляду як стадія цивільного процесу
24. Фіксування цивільного процесу
25. Правова природа наказного провадження
26. Особливості процесуального порядку обмеження цивільної дієздатності фізичної особи, визнання її недієздатною та відновлення цивільної дієздатності фізичної особи
27. Особливості провадження у зв'язку з нововиявленими обставинами
28. Виконання судових рішень як стадія цивільного процесу
29. Особливості розгляду судом справ про надання неповнолітній особі повної цивільної дієздатності
30. Особливості провадження у справах за участю іноземних осіб
31. Правонаступництво у цивільному процесі: матеріальний та процесуальний аспект.
32. Особливості предмету цивільного процесуального права
33. Порівняльно-правовий (компаративіський) аналіз цивільного процесу з іншими видами юридичних процесів
34. Місце цивільного процесуального права в правовій системі України
35. Аналогія права і аналогія закону в цивільному судочинстві
36. Класифікація принципів цивільного процесу
37. Принцип гласності та відкритості судового розгляду цивільних справ
38. Поняття, значення і види цивільної юрисдикції
39. Підстави виникнення, зміни і припинення цивільних процесуальних правовідносин
40. Суб'єкти цивільних процесуальних правовідносин
41. Особливості участі третіх осіб у цивільному процесі
42. Участь у цивільному процесі органів та осіб, які захищають права, свободи та інтереси інших осіб: питання теорії і практики

43. Представництво в цивільному процесі
44. Судові витрати в цивільному судочинстві
45. Юридична відповідальність в цивільному процесі
46. Мирова угода в цивільному процесі
47. Позов як процесуальний засіб порушення цивільної справи у суді
48. Забезпечення позову
49. Судові докази: поняття і види
50. Процес доказування та його стадії
51. Правова характеристика підстав звільнення від доказування
52. Висновок експерта як засіб доказування
53. Особливості судового розгляду цивільних справ
54. Ускладнення у ході судового розгляду цивільних справ
55. Правова природа судових рішень
56. Особливості розгляду справ у порядку окремого провадження
57. Судовий наказ як особлива форма судового рішення
58. Особливості процесуального порядку видачі судового наказу
59. Сутність і значення стадії апеляційного перегляду судових рішень
60. Процесуальні питання, пов'язані з виконанням судових рішень у цивільних справах.
61. Зупинення, продовження і поновлення процесуальних строків
62. Встановлення фактів, що мають юридичне значення у порядку окремого провадження
63. Процесуальний порядок надання особі психіатричної допомоги в примусовому порядку
64. Особливості правової природи норм цивільного процесуального права.

**Критерії оцінювання ІНДЗ
(дослідження у вигляді реферату)**

№ з/п	Критерії оцінювання роботи	Максимальна кількість балів за кожним критерієм
1.	Обґрунтування актуальності, формулювання мети, завдань та визначення методів дослідження	0,5 балів
2.	Складання плану реферату	0,5 балів
3.	Критичний аналіз суті та змісту першоджерел. Виклад фактів, ідей, результатів досліджень у логічній послідовності. Аналіз сучасного стану дослідження проблеми, розгляд тенденцій подальшого розвитку даного питання	1 бал
4.	Дотримання правил реферування наукових публікацій	0,5 балів
5.	Доказовість висновків, обґрунтованість власної позиції, пропозиції щодо розв'язання проблеми, визначення перспектив дослідження	2 бали
6.	Дотримання вимог щодо технічного оформлення	0,5 балів

	структурних елементів роботи (титульний аркуш, план, вступ, основна частина, висновки, додатки (якщо вони є), список використаних джерел, посилання	
Разом		5 балів

Оцінка за ІНДЗ у вигляді реферату: шкала оцінювання національна та ECTS

Оцінка за 100-бальною системою		Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
5	Відмінно	5	A	Відмінно
3 – 4	Добре	4	BC	Добре
1 - 2	Задовільно	3	DE	задовільно
0 - 0,5	Незадовільно	2	FX	незадовільно з можливістю повторного виконання

4.3.4. Теми самостійної роботи студентів

№ з/п	Назва теми	Кількість Годин
6 семестр		
1	Цивільне процесуальне право як галузь права. Принципи цивільного процесуального права	8
2	Цивільне судочинство. Цивільна юрисдикція	8
3	Цивільні процесуальні правовідносини. Суд як обов'язковий суб'єкт цивільних процесуальних правовідносин	8
4	Сторони у цивільному процесі	8
5	Треті особи у цивільному процесі. Інші учасники цивільного процесу. Процесуальне представництво	8
6	Докази і доказування в цивільному процесі	8
7	Цивільні процесуальні строки. Судові витрати. Судові виклики і повідомлення. Заходи процесуального примусу	8
8	Позов	8
9	Відкриття провадження у справі. Підготовче провадження	8
10	Розгляд цивільних справ по суті	8
11	Розгляд справ у порядку спрощеного провадження. Заочний розгляд справи	6
12	Судові рішення	6
13	Наказне провадження. Окреме провадження	6
14	Перегляд судових рішень	6
15	Виконання судових рішень у цивільних справах та рішень інших органів (посадових осіб)	6

КАРТА САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТА

Змістовий модуль та теми курсу	Академічний контроль	Бали	Термін виконання (тижні)
Змістовий модуль 1.			
Загальні положення про цивільний процес			
Тема 1. Цивільне процесуальне право як галузь права. Принципи цивільного процесуального права (8 год.)	Індивідуальні завдання, завдання до самостійної роботи	1	I
Тема 2. Цивільне судочинство. Цивільна юрисдикція (8 год.)	Індивідуальні завдання, завдання до самостійної роботи	1	II
Тема 3. Цивільні процесуальні правовідносини. Суд як обов'язковий суб'єкт цивільних процесуальних правовідносин (8 год.)	Індивідуальні завдання, завдання до самостійної роботи	1	III
Тема 4. Сторони у цивільному процесі (8 год.)	Індивідуальні завдання, завдання до самостійної роботи	1	IV
Тема 5. Треті особи у цивільному процесі. Інші учасники цивільного процесу. Процесуальне представництво (8 год.)	Індивідуальні завдання, завдання до самостійної роботи	1	V
Тема 6. Докази і доказування в цивільному процесі (8 год.)	Індивідуальні завдання, завдання до самостійної роботи	1	VI
Тема 7. Цивільні процесуальні строки. Судові витрати. Судові виклики і повідомлення. Заходи процесуального примусу (8 год.)	Індивідуальні завдання, завдання до самостійної роботи	1	VII
Підсумкова модульна контрольна робота (2 год.)	Тестування	5	VIII
<i>Всього: 58 год.</i>	<i>Всього: 12 балів</i>		
Змістовий модуль 2.			
Провадження в суді першої інстанції. Перегляд судових рішень			
Тема 8. Позов (8 год.)	Індивідуальні завдання, завдання до самостійної роботи	1	IX
Тема 9. Відкриття провадження у справі. Підготовче провадження (8 год.)	Індивідуальні завдання, завдання до самостійної роботи	1	X
Тема 10. Розгляд цивільних справ по суті (8 год.)	Індивідуальні завдання, завдання до самостійної роботи	1	XI
Тема 11. Розгляд справ у порядку спрощеного провадження. Заочний розгляд справи (6 год.)	Індивідуальні завдання, завдання до самостійної роботи	1	XII
Тема 12. Судові рішення (6 год.)	Індивідуальні завдання, завдання до самостійної роботи	1	XIII
Тема 13. Наказне провадження. Окреме провадження (6 год.)	Індивідуальні завдання, завдання до самостійної роботи	1	XIV
Тема 14. Перегляд судових рішень (6 год.)	Індивідуальні завдання, завдання до самостійної роботи	1	XIV

Тема 15. Виконання судових рішень у цивільних справах та рішень інших органів (посадових осіб) (6 год.)	Індивідуальні завдання, завдання до самостійної роботи	1	XV
Підсумкова модульна контрольна робота	Тестування	5	XV
<i>Всього: 56 год.</i>	<i>Всього: 13 бали</i>		
Індивідуальна навчально-дослідна робота: 6 год.	Реферат	5	XV
<i>Екзамен</i>		40	
<i>Разом: 120 год.</i>	<i>Разом: 100 балів</i>		

5. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

5.1. Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності

1. За джерелом інформації:

- *словесні*: лекція (традиційна, проблемна тощо) із застосуванням комп'ютерних інформаційних технологій (презентація PowerPoint), семінари, пояснення, розповідь, бесіда;
- *наочні*: спостереження, ілюстрація, демонстрація;
- *практичні*: вправи.

2. За логікою передачі і сприйняття навчальної інформації: індуктивні, дедуктивні, аналітичні, синтетичні.

3. За ступенем самостійності мислення: репродуктивні, пошукові, дослідницькі.

4. За ступенем керування навчальною діяльністю: під керівництвом викладача; самостійна робота студентів із книгою; виконання індивідуальних навчальних проектів.

Методи викладання навчального матеріалу визначаються викладачем в залежності від виду занять, змісту теми, цілей і завдань, можливостей студентів та часом, відведеним для вивчення теми.

В ході лекцій використовуються наступні методи:

- пояснювально-ілюстративна лекція включає усний виклад навчального матеріалу з ілюстрацією таблиць, слайдів, роздаткового матеріалу, з використанням ТЗН.
- лекція з елементами бесіди, яка включає усний виклад навчального матеріалу, великого за обсягом, складного за логічною побудовою у якому застосовується питально-відповідальний метод навчання з використанням ілюстративного матеріалу.
- проблемна лекція спрямована на розвиток логічного мислення студентів, коли при читанні лекції перед студентами формулюється проблема для самостійного осмислення того, що далі розкривається викладачем; у ході

лекції студентам може видаватися надрукований роздавальний матеріал або здійснюватися показ таблиць, слайдів, які допомагають студентам у вирішенні поставленої проблеми.

В ході семінарських занять застосовуються наступні методи:

- семінарське заняття організовується у формі доповідей і обговорень. Увага студентів зосереджена висвітленні матеріалу з наданням інформації про нові наукові розробки.

- репродуктивний метод застосовується при проведенні підсумкового семінару з змістового модуля з використанням тестового контролю у ІКЦ.

5.2. Методи стимулювання інтересу до навчання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності:

Методи стимулювання інтересу до навчання: навчальні дискусії; створення ситуації пізнавальної новизни; створення ситуацій зацікавленості (метод цікавих аналогій тощо).

Під час викладання навчальної дисципліни „**Цивільний процес**” застосовуються наступні методи стимулювання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності студентів:

1. Метод створення ситуації новизни навчального матеріалу – надання нових фактів та самостійний їх пошук створює відчуття збагачення знаннями спонукає студентів до самовдосконалення.

2 Метод опори на життєвий досвід студентів – використання викладачем у навчальному процесі життєвого досвіду студентів – фактів, явищ, які вони спостерігали в житті, або в яких самі брали участь.

3.Метод емоційно-морального стимулювання – включення у зміст навчання моральних ситуацій прикладів з життя.

4.Метод зацікавлення – реалізується за допомогою цікавих прикладів, парадоксальних фактів (цікаві аналогії, проблемні запитання, досліді).

5.Метод емоційного сплеску та заохочення – підтримка, підбадьорювання, заохочення; педагог має демонструвати своє прагнення допомогти студенту, бути впевненим у його силах та здібностях.

6.Метод пізнавальних ігор:

- ділова гра* – діалог на професійному рівні, в якому відбуваються зіткнення різних думок, пропозицій, і взаємна критика гіпотез. Їх обґрунтування, що призводить до появи нових знань і уявлень;

- рольова гра* – імпровізоване розігрування заданої ситуації;

- *інтерактивна гра* – метод навчання, заснований на досвіді, отриманому в результаті спеціально організованої соціальної взаємодії учасників з метою зміни індивідуальної моделі поведінки;

- *симуляція* – метод навчання, який моделює обмежені в часі, конкретні життєві ситуації, результат яких залежить від поведінки учасників процесу взаємодії.

5.3. Інклюзивні методи навчання

1. **Методи формування свідомості:** бесіда, диспут, лекція, приклад, пояснення, переконання.
2. **Метод організації діяльності та формування суспільної поведінки особистості:** вправи, привчання, виховні ситуації, приклад.
3. **Методи мотивації та стимулювання:** вимога, громадська думка. Неприпустимо застосовувати в інклюзивному вихованні методи емоційного стимулювання – змагання, заохочення, переконання.
4. **Метод самовиховання:** самопізнання, самооцінювання, саморегуляція.
5. **Методи соціально-психологічної допомоги:** психологічне консультування, аутотренінг, стимуляційні ігри.
6. **Спеціальні методи:** патронат, супровід, тренінг, медіація.
7. **Спеціальні методи педагогічної корекції,** які варто використовувати для цілеспрямованого виправлення поведінки або інших порушень, викликаних спільною причиною. До спеціальних методів корекційної роботи належать: суб'єктивно-прагматичний метод, метод заміщення, метод „вибуху”, метод природних наслідків і трудовий метод.

6. СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ НАВЧАЛЬНИХ ДОСЯГНЕНЬ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Навчальна дисципліна „Цивільний процес” оцінюється за модульно-рейтинговою системою. Вона складається з 1 модулю та 4 змістових модулів.

Результати навчальної діяльності студентів оцінюються за 100 бальною шкалою в кожному семестрі окремо.

За результатами поточного, модульного та семестрового контролів виставляється підсумкова оцінка за 100-бальною шкалою, національною шкалою та шкалою ECTS.

Модульний контроль: кількість балів, які необхідні для отримання відповідної оцінки за кожен змістовий модуль упродовж семестру.

Семестровий (підсумковий) контроль: виставлення семестрової оцінки студентам, які опрацювали теоретичні теми, практично засвоїли їх і мають позитивні результати, набрали необхідну кількість балів.

Загальні критерії оцінювання успішності студентів, які отримали за 4-бальною шкалою оцінки „відмінно”, „добре”, „задовільно”, „незадовільно”, подано в таблиці нижче.

Кожний модуль включає бали за поточну роботу студента на семінарських, практичних, лабораторних заняттях, виконання самостійної роботи, індивідуальну роботу, модульну контрольну роботу.

Виконання модульних контрольних робіт здійснюється в режимі комп'ютерної діагностики або з використанням роздрукованих завдань.

Реферативні дослідження та есе, які виконує студент за визначеною тематикою, обговорюються та захищаються на семінарських заняттях.

Модульний контроль знань студентів здійснюється після завершення вивчення навчального матеріалу модуля.

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання можуть бути:

- екзамени;
- комплексні іспити;
- стандартизовані тести;
- наскрізні проекти;
- командні проекти;
- аналітичні звіти, реферати, есе;
- розрахункові та розрахунково-графічні роботи;
- презентації результатів виконаних завдань та досліджень;
- студентські презентації та виступи на наукових заходах;
- розрахункові роботи;
- інші види індивідуальних та групових завдань.

6.1. Загальні критерії оцінювання навчальних досягнень студентів

Оцінка	Критерії оцінювання
„відмінно”	Ставиться за повні та міцні знання матеріалу в заданому обсязі, вміння вільно виконувати практичні завдання, передбачені навчальною програмою; за знання основної та додаткової літератури; за вияв креативності в розумінні і творчому використанні набутих знань та умінь.
„добре”	Ставиться за вияв студентом повних, систематичних знань із дисципліни, успішне виконання практичних завдань, засвоєння основної та додаткової літератури, здатність до самостійного поповнення та оновлення знань. Але у відповіді студента наявні незначні помилки.
„задовільно”	Ставиться за вияв знання основного навчального матеріалу в обсязі, достатньому для подальшого навчання і майбутньої фахової діяльності, поверхову обізнаність із основною і додатковою літературою, передбаченою навчальною програмою. Можливі суттєві помилки у виконанні практичних завдань, але студент спроможний усунути їх із допомогою викладача.
„незадовільно”	Виставляється студентові, відповідь якого під час відтворення основного програмового матеріалу поверхова, фрагментарна, що зумовлюється початковими уявленнями про предмет вивчення. Таким чином, оцінка «незадовільно» ставиться студентові, який неспроможний до навчання чи виконання фахової діяльності після закінчення закладу вищої освіти без повторного навчання за програмою відповідної дисципліни.

6.2. Система оцінювання роботи студентів упродовж семестру 6 семестр

Вид діяльності студента	Максимальна кількість балів за одиницю	Змістовий модуль 1		Змістовий модуль 2	
		кількість одиниць	максимальна кількість балів	кількість одиниць	максимальна кількість балів
I. Обов’язкові					
1.1. Робота на семінарському і практичному занятті	2	7	14	8	16
1.2. Виконання завдань для самостійної роботи	1	7	7	8	8
1.3. Виконання модульної роботи	5	1	5	1	5
Разом			26		29
Максимальна кількість балів за обов’язкові види роботи: 55					
II. Вибіркові					
Виконання завдань для самостійного опрацювання (за вибором студента не більше 5 балів)					
2.1. Складання ситуаційних завдань із різних тем курсу					1
2.2. Огляд літератури з конкретної тематики					1
2.3. Анотація прочитаної додаткової літератури з курсу, бібліографічний опис, тематичні розвідки					2
2.4. Підготовка наукової статті з будь-якої теми курсу					5
2.5. Участь у науковій студентській конференції					4
2.6. Дослідження різноманітних питань з тематики дисципліни у вигляді есе					4
Разом					5
Максимальна кількість балів за вибіркові види роботи: 5					
Всього балів за курс: 60					

Кількість балів за роботу з теоретичним матеріалом, на практичних заняттях, під час виконання самостійної та індивідуальної навчально-дослідної роботи залежить від дотримання таких вимог:

- своєчасність виконання навчальних завдань;
- повний обсяг їх виконання;
- якість виконання навчальних завдань;
- самостійність виконання;
- творчий підхід у виконанні завдань;
- ініціативність у навчальній діяльності.

6.3. Оцінка за теоретичний і практичний курс: шкала оцінювання національна та ECTS

Оцінка за 60-бальною системою		Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
54 – 60 та більше	Відмінно	5	A	Відмінно
45 – 53	Добре	4	BC	Добре
36 – 44	Задовільно	3	DE	задовільно
21 – 35	Незадовільно	2	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
1 – 20		2	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

6.4. Оцінка за екзамен: шкала оцінювання національна та ECTS

Оцінка за 40-бальною системою		Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
36 – 40 та більше	Відмінно	5	A	Відмінно
30 – 35	Добре	4	BC	Добре
24 – 29	задовільно	3	DE	Задовільно
14 – 23	незадовільно	2	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
1 – 13		2	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

6.5. Загальна оцінка з дисципліни: шкала оцінювання національна та ECTS

Оцінка за 100-бальною системою		Оцінка за національною шкалою		Оцінка за шкалою ECTS	
		екзамен	Залік		
90 – 100	відмінно	5	Зараховано	A	Відмінно
82 – 89	добре	4		B	добре (дуже добре)
75 – 81	добре	4		C	добре
64 – 74	задовільно	3		D	задовільно
60 – 63	задовільно	3		E	задовільно (достатньо)
35 – 59	незадовільно	2	не зараховано	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
1 – 34	незадовільно	2		F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

6.6. Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне тестування та самостійна робота																	Екзамен	Сума	
Змістовий модуль 3							Змістовий модуль 4									ІНДЗ			
T1	T2	T3	T4	T5	T 6	T 7	МК 1	T8	T9	T 10	T11	T12	T13	T14	T15		МК 2	5	не більше 40
3	3	3	3	3	3	3	5	3	3	3	3	3	3	3	3	5			

T1, T2 ... T12 – теми змістових модулів.

МК – модульний контроль

6.7. ОРІЄНТОВНИЙ ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДО ЕКЗАМЕНУ

1. Поняття цивільного процесу (цивільного судочинства). Стадії цивільного процесу.
2. Поняття цивільної процесуальної форми (суть, основні риси та значення).
3. Предмет цивільного процесуального права. Метод правового регулювання цивільних процесуальних відносин.
4. Джерела цивільного процесуального права.
5. Поняття і значення принципів цивільного процесуального права. Система принципів цивільного процесуального права.
6. Принцип диспозитивності в цивільному процесі.
7. Принцип змагальності в цивільному процесі.
8. Принцип процесуальної рівноправності сторін у цивільному процесі.
9. Цивільні процесуальні правовідносини.
10. Суб'єкти цивільних процесуальних правовідносин та їх класифікація.
11. Суд як суб'єкт цивільних процесуальних правовідносин.
12. Цивільна юрисдикція. Види юрисдикції.
13. Учасники судового процесу.
14. Сторони в цивільному процесі.
15. Процесуальна співучасть.
16. Треті особи в цивільному процесі.
17. Процесуальне правонаступництво. Поняття й умови участі у справі правонаступника.
18. Судове представництво.
19. Участь у цивільному процесі органів та осіб, яким за законом надано право захищати права, свободи та інтереси інших осіб.
20. Інші учасники цивільного процесу.
21. Поняття, мета та етапи доказування у цивільному процесі.
22. Поняття судових доказів та засобів доказування у цивільному процесі.
23. Предмет доказування.
24. Обов'язки доказування і подання доказів.
25. Підстави звільнення від доказування.
26. Належність доказів та допустимість доказів.
27. Класифікація доказів.
28. Пояснення сторін, третіх осіб, їх представників.

29. Показання свідка.
30. Письмові докази.
31. Речові докази.
32. Огляд доказів за їх місцезнаходженням. Огляд речових доказів, що швидко псуються. Повернення речових доказів.
33. Висновок експерта.
34. Електронні докази.
35. Судові доручення щодо збирання доказів.
36. Забезпечення доказів.
37. Процесуальні строки.
38. Зупинення процесуальних строків. Наслідки пропущення процесуальних строків. Поновлення та продовження процесуальних строків.
39. Поняття та види судових витрат.
40. Судовий збір: порядок обчислення та сплати.
41. Витрати, що пов'язані з розглядом справи.
42. Розподіл судових витрат між сторонами.
43. Підстави і порядок застосування заходів процесуального примусу.
44. Право на судовий захист. Поняття і сутність позовного провадження. Поняття позову та його елементи. Види позовів.
45. Пред'явлення позову. Позовна заява та її реквізити. Об'єднання та роз'єднання кількох позовних вимог.
46. Право на судовий захист відповідача. Заперечення відповідача проти позову. Зустрічний позов.
47. Мирова угода. Зміна позову. Відмова від позову. Визнання позову.
48. Забезпечення позову.
49. Відкриття провадження у справі.
50. Підстави для відмови у відкритті провадження.
51. Залишення позовної заяви без руху. Повернення заяви.
52. Поняття та значення підготовчого провадження. Підготовче засідання.
53. Врегулювання спору за участю судді.
54. Поняття і значення стадії розгляду справи по суті.
55. Судове засідання.
56. Підготовча частина судового засідання.
57. З'ясування обставин та дослідження доказів.
58. Судові дебати. Порядок ухвалення і проголошення судового рішення.
59. Фіксування цивільного процесу.
60. Підстави і наслідки відкладення розгляду справи, оголошення перерви в розгляді справи.
61. Підстави і наслідки зупинення провадження у справі.
62. Закінчення справи без ухвалення судового рішення.
63. Поняття і види судових рішень.
64. Вимоги, яким повинно відповідати судове рішення.
65. Питання, які вирішуються судом під час ухвалення рішення. Зміст судового рішення як процесуального документа.

66. Засоби усунення недоліків рішення судом, який його постановив.
67. Законна сила судового рішення.
68. Ухвала суду. Окрема ухвала
69. Розгляд справ у порядку спрощеного провадження.
70. Поняття та особливості заочного розгляду цивільної справи.
71. Заочне рішення та його перегляд.
72. Поняття та особливості наказного провадження. Вимоги за якими може бути виданий судовий наказ.
73. Порядок розгляду заяв про видачу судового наказу.
74. Зміст судового наказу.
75. Загальна характеристика окремого провадження в цивільному судочинстві.
76. Розгляд судом справ про обмеження цивільної дієздатності фізичної особи, визнання фізичної особи недієздатною та поновлення цивільної дієздатності фізичної особи.
77. Розгляд судом справ про надання неповнолітній особі повної цивільної дієздатності.
78. Розгляд судом справ про визнання фізичної особи безвісно відсутньою або оголошення її померлою.
79. Розгляд судом справ про усиновлення.
80. Розгляд судом справ про встановлення фактів, що мають юридичне значення.
81. Розгляд судом справ про відновлення прав на втрачені цінні папери на пред'явника та векселі.
82. Розгляд судом справ про передачу безхазяйної нерухомої речі у комунальну власність.
83. Розгляд судом справ про визнання спадщини відумерлою.
84. Розгляд судом справ про надання особі психіатричної допомоги у примусовому порядку.
85. Розгляд судом справ про обов'язкову госпіталізацію до протитуберкульозного закладу.
86. Розгляд судом справ про розкриття банками інформації, що містить банківську таємницю щодо юридичних та фізичних осіб.
87. Загальна характеристика апеляційного провадження. Суди апеляційної інстанції.
88. Право апеляційного оскарження. Строки апеляційного оскарження. Форма і зміст заяви про апеляційне оскарження і апеляційної скарги.
89. Порядок подання заяви про апеляційне оскарження і апеляційної скарги. Порядок прийняття апеляційної скарги до розгляду.
90. Підготовка розгляду справи апеляційним судом. Призначення справи до розгляду в апеляційному суді.
91. Порядок розгляду справи апеляційним судом. Межі розгляду справи судом апеляційної інстанції.
92. Повноваження апеляційного суду.
93. Постанова суду апеляційної інстанції. Законна сила постанови суду

апеляційної інстанції.

94. Загальна характеристика касаційного провадження.

95. Відкриття касаційного провадження. Залишення касаційної скарги без руху, повернення касаційної скарги. Відмова у відкритті касаційного провадження.

96. Порядок розгляду справи судом касаційної інстанції. Межі розгляду справи касаційним судом.

97. Повноваження суду касаційної інстанції.

98. Постанова суду касаційної інстанції.

99. Загальна характеристика перегляду рішень у зв'язку з переглядом судових рішень Верховним Судом України.

100. Загальна характеристика перегляду рішень за нововиявленими або виключними обставинами.

101. Звернення судових рішень до виконання. Негайне виконання судових рішень

102. Поворот виконання судових рішень, постанов.

103. Судовий контроль за виконанням рішень.

БІЛЕТИ ДО ЕКЗАМЕНУ

**Відкритий міжнародний університет розвитку людини „Україна”
Хмельницький інститут соціальних технологій
Кафедра права та інформаційних відносин**

Освітній ступінь: бакалавр

Усі спеціальності: 081 „Право”

Семестр: VI

Навчальна дисципліна: Цивільний процес

ЕКЗАМЕНАЦІЙНИЙ БІЛЕТ № 1

1. Поняття правосуддя в цивільних справах. Поняття цивільної процесуальної форми. Види цивільного судочинства
2. Поняття та види підвідомчості
3. Право на позов. Порядок пред'явлення позову

**Затверджено на засіданні кафедри права та інформаційних відносин
Протокол №1 від „07” вересня 2020 року.**

Завідувач кафедри

(підпис)

Ю.І. Лучко
(ПБ)

Екзаменатор

(підпис)

Л. М. Мозолюк-Боднар
(посада, ПБ)

7. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

1. Опорний конспект лекцій
2. Методичні розробки до практичних занять.
3. Методичні розробки до виконання самостійної роботи студентів.
4. Орієнтовна тематика реферативних досліджень.
5. Ілюстративні матеріали.
6. Глосарій по дисципліні.
7. Питання до модульного контролю.
8. Питання до екзамену.

7.1. Навчально-методичні аудіо- і відеоматеріали, у т.ч. для студентів з інвалідністю

Для інклюзивного навчання:

- методики диференційованого підходу до процесу навчання й оцінювання знань, умінь і здібностей студентів з інвалідністю;
- дистанційні програми навчання для студентів із проблемами слуху і порушеннями опорно-рухового апарату.
- спеціалізовані комп'ютерні програми для навчання осіб з інвалідністю;
- забезпечення осіб із проблемами зору спеціальною літературою: книгами, підручниками, навчальними посібниками, журналами, надрукованими шрифтом Брайля та укрупненим шрифтом, і звуковими комп'ютерними програмами;
- наявність аудіовізуальних засобів навчання, спеціальної навчально-методичної літератури в електронному, друкованому, аудіовізуальному форматах для осіб з інвалідністю;
- дидактичні матеріали та засоби навчання осіб з інвалідністю для дистанційної та відкритої форм навчання.

7.2. Глосарій (термінологічний словник)

Виклик до суду — це пропозиція з'явитися в суд. Для осіб, які беруть участь у справі, як правило, явка необов'язкова, а для свідків, перекладачів та експертів — обов'язкова.

Виконавче провадження — сукупність дій органів державного виконання і державних виконавців, спрямованих на примусове виконання рішень суду та інших органів, які підлягають примусовому виконанню.

Виконавчі документи — письмові, оформлені за встановленою формою і змістом документи, які видаються судом та іншими юрисдикційними

органами для примусового виконання постановлених ними рішень, ухвал та інших актів.

Відповідач — це юридична чи фізична особа, яка притягується за заявою позивача до відповідальності за порушення чи оспорення прав або охоронюваних законом інтересів позивача.

Державне мито — грошовий збір, що справляється із заяв і скарг, котрі подаються юридичними і фізичними особами до суду, та за видачу їм копій документів — судових рішень, ухвал, постанов і який зараховується до бюджету місцевого самоврядування.

Докази — будь-які фактичні дані, на підставі яких суд встановлює наявність або відсутність обставин, що обґрунтовують вимоги і заперечення сторін, та інші обставини, які мають значення для правильного вирішення справи.

Доказування — діяльність суду й осіб, які беруть участь у справі, по збору, дослідженню та оцінці доказів, направлена на встановлення дійсних прав і обов'язків учасників спірного правовідношення.

Допустимість засобів доказування — вимога закону, яка передбачає для встановлення певного юридичного факту можливість використовувати засоби доказування лише встановленої форми і забороняє використання інших засобів доказування.

Забезпечення позову — вжиття судом, у провадженні якого знаходиться справа, заходів щодо охорони матеріально-правових інтересів позивача, які гарантують за його позовом про присудження реальне виконання позитивно прийнятого рішення.

Законні презумпції — факти, що не потребують доказування, певний логічний засіб, який використовується судом, коли це передбачено законом або випливає з його змісту. Законні презумпції можуть бути спростовані.

Закриття провадження по справі — закінчення провадження у справі без постановлення судового рішення за наявності підстав, які свідчать про те, що процес виник неправомірно або його продовження є неправомірним.

Залишення заяви без розгляду — закінчення провадження у справі без постановлення судового рішення за наявності точно встановлених у законі обставин, які свідчать про недодержання умов реалізації права на звернення до суду за захистом і можливість застосування яких не втрачена й при повторній неявці сторін.

Зайнтересовані особи — це особи, взаємовідносини яких із заявником залежать від обставин, що повинні бути встановлені під час вирішення справ

окремого провадження; майнові й особисті права яких залежать від юридичного факту, встановлення якого вимагає заявник; для яких після встановлення судом певного юридичного факту виникає обов'язок визначити й оформити правові наслідки та права заявника.

Заявник — це особа, яка звернулася до суду із заявою про встановлення певних обставин або юридичного стану особи, з якими закон пов'язує виникнення, зміну або припинення особистих або майнових прав особи для здійснення іншою особою цих прав.

Зміст позову — вказана у позовній заяві форма захисту, тобто те, що позивач просить від суду: присудження відповідача до певних дій.

Зупинення провадження по справі означає, що суд тимчасово призупинив розгляд справи у зв'язку з обставинами, які перешкоджають цьому розгляду, до їх усунення або виконання зацікавленими особами необхідних дій.

Зустрічний позов — це самостійні матеріально-правові вимоги відповідача до позивача, що розглядаються разом із початковим позовом.

Мирова угода — взаємоприйнятний договір про умови припинення спору про право між сторонами.

Належність доказів — це прийняття судом до розгляду тих доказів, які можуть підтвердити чи заперечити юридичні факти, які відносяться до даної справи.

Неналежна сторона — це особа, яка не є суб'єктом спірного матеріального правовідношення, тобто не має права вимоги по спору або не зобов'язана відповідати по пред'явленому позову.

Підвідомчість — визначення кола цивільних справ, які підлягають розгляду в суді.

Підстава позову — обставини, якими позивач обґрунтовує свої вимоги.

Підсудність — сукупність цивільних справ, які підлягають розгляду і вирішенню по суті в даній конкретній ланці судової системи і в даному конкретному суді цієї ланки.

Позивач — це юридична чи фізична особа, яка звертається до суду за захистом своїх суб'єктивних прав чи охоронюваних законом інтересів, а також особа, в інтересах якої поданий позов.

Позов — письмове звернення до суду юридично зацікавленої особи для захисту порушеного або оспорюваного цивільного, сімейного, трудового та ін. права.

Предмет доказування — це обставини, які обґрунтовують вимоги і заперечення сторін.

Предмет позову — матеріально-правове відношення, вимога позивача до відповідача.

Преюдиційні факти — такі факти, які не потребують доказування, існування чи відсутності яких встановлено рішенням суду по цивільній справі між тими самими особами, яке вступило в законну силу.

Процесуальне правонаступництво — це заміна належної сторони у спірному правовідношенні у випадку її вибуття із цивільної справи.

Процесуальне представництво — правовідношення, в силу якого одна особа здійснює в суді процесуальні дії від імені та в інтересах іншої особи в межах наданих їй повноважень.

Процесуальний строк — встановлений законом або судом час, протягом якого можуть або повинні бути здійснені процесуальні дії.

Санкції цивільного процесуального права — встановлені в нормах цивільно-процесуального права наслідки, що настають за недодержання і порушення цих норм, тобто всі правові наслідки, які забезпечують їх реалізацію.

Співучасть — це участь в одному й тому самому процесі кількох позивачів чи кількох відповідачів, інтереси яких не суперечать один одному.

Суб'єкти цивільного процесуального права — носії цивільних прав і обов'язків у процесі здійснення правосуддя в цивільних справах.

Судове повідомлення — повідомлення про здійснення тієї чи іншої процесуальної дії, яка має чи може мати значення для даної особи, але участь даної особи при проведенні даної дії не обов'язкова.

Судове рішення — постанова суду першої інстанції з приводу вирішення по суті справ позовного, окремого провадження та справ, що виникають з адміністративно-правових відносин.

Судовий штраф — грошове стягнення, яке накладається судом на учасників цивільного судочинства у випадку невиконання ними процесуальних обов'язків та негідної поведінки.

Треті особи без самостійних вимог — процесуально зацікавлені в результатах розгляду справи учасники процесу, які вступають у справу, що вже почалась, за ініціативою суду, сторін, прокурора або за власною ініціативою.

Треті особи із самостійними вимогами — це матеріально і процесуально зацікавлені в результатах розгляду справи учасники процесу, які вступають у справу, що вже почалась, шляхом пред'явлення позову одній або обом сторонам.

Ухвала — постанова суду, якою вирішується окреме питання судової справи.

Цивільне судочинство — врегульована цивільно-процесуальним правом діяльність суду, осіб, що беруть участь у справі, осіб, які сприяють здійсненню правосуддя по цивільних справах, а також при виконанні судових рішень та інших постанов суду.

Цивільне процесуальне право — система правових норм, які регулюють діяльність і пов'язані з нею процесуальні відносини суду та інших учасників судової справи, що виникають при здійсненні судом правосуддя по цивільних справах.

Ціна позову — грошова сума в гривнях, яка відображає матеріально-правову вимогу позивача до відповідача.

7.3 Рекомендована література

1. Берестова І. Е. Правова категорія «публічний інтерес» з позиції системного підходу. Правова держава. 2019. № 33. С. 19–28.
2. Бичкова С. С. Цивільний процесуальний правовий статус осіб, які беруть участь у справах позовного провадження: монографія. К.: Атіка, 2011. 420 с.
3. Білоусов Ю. В. Груповий позов: зарубіжний досвід та перспективи його використання в Україні. Університетські наукові записки. 2012. № 1 (41). С. 295–309.
4. Бобровник О. В. Треті особи в цивільному судочинстві України: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. юрид. наук: 12.00.03. Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка. К., 2014. 22 с.
5. Бондар І.В. Особисті немайнові правовідносини в цивільному процесі. Актуальні проблеми вітчизняної юриспруденції. 2018. № 4. С. 37–41.
6. Бонтлаб В. В. Тенденції гармонізації цивільного процесуального законодавства України та ЄС: науково-правовий аспект. Судова апеляція. 2015. № 1 (38). С. 71–76.

7. Бортнік О. Г., Степаненко Т. В. Особливості рішення суду у справах про захист прав та інтересів невизначеного кола осіб. *Право і безпека*. 2015. № 2 (57). С. 154–160.
8. Васильєв С. В. Цивільний процес: навч. посіб. Х.: Одиссей, 2008. 480 с.
9. Васильєв С. В. Цивільний процес. Підручник. К.: Алерта, 2019. 506 с.
10. Венедіктова І. В. Захист охоронюваних законом інтересів у цивільному праві: монографія. Київ: Юрінком Інтер, 2014. 288 с.
11. Венедіктова І. В. Категорія охоронюваного законом інтересу в цивільному праві України. *Приватне право*. 2013. № 1. С. 146–158.
12. Войтовський В. С. Касаційне оскарження у цивільному процесі України: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. юрид. наук: 12.00.03. Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка. Київ, 2017. 18 с.
13. Гетманцев М. Електронні докази в цивільному процесі: практика застосування новел законодавства. *Підприємництво, господарство, право*. 2019. №2. С. 19-23.
14. Гусєв О. Класифікація електронних доказів у цивільному процесі України. *Підприємництво, господарство і право*. 2018. № 8. С. 18–22.
15. Демчишин І.І., Задорожня О.О. Електронні докази в господарському судочинстві України. Одеса, 2018. 39 с.
16. Ізарова І. О., Ханік-Посполітак Р. Ю. Цивільний процес України : Навч. посіб. для студ. юрид. спец. вищих навчальних закладів / І. О. Ізарова, Р. Ю. Ханік-Посполітак. 2-ге вид., перероб. і доп. Київ : ВД «Дакор», 2018. 276 с.
17. Конституція України. *Відомості Верховної Ради України*. 1996. № 30. Ст. 141.
18. Комаров В. В. Цивільний процес у глобальному контексті. *Право України*. 2011. № 10. С. 22-23.
19. Комаров В. В. Цивільне процесуальне законодавство у динаміці розвитку та практиці Верховного Суду України. Х.: Право, 2012. 624 с.
20. Комаров В. В., Світлична Г. О., Удальцова І. В. Окреме провадження: монографія. / за ред. В. В. Комарова. Х.: Право, 2011. 310 с.
21. Курс цивільного процесу: підруч. / Комаров В. В. та ін; за ред. В. В. Комарова. Х.: Право, 2011. 1352 с.
22. Мельник Я. Обмеження судом цивільних процесуальних прав як інструмент забезпечення пропорційності в цивільному процесі. *Підприємництво, господарство і право*. 2019. №1. С.21-27.
23. Петренко В. С. Електронні докази як елемент інформаційних технологій у цивільному судочинстві. *Молодий вчений*. 2018. № 1 (54). С. 111–115.

24. Погрібний С. О. Публічні інтереси у цивільному судочинстві та конституційному провадженні: міжгалузевий погляд на захист. Юридична Україна. 2019. № 1. С. 86–88.
25. Постанова Пленуму Верховного Суду України «Про судову експертизу в кримінальних і цивільних справах» від 30 травня 1997 р. №8 із наст. змінами.
26. Про судоустрій і статус суддів : Закон України від 02 червня 2016 р. № 1402-VIII / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1402-19> (дата звернення: 20.08.2019).
27. Про посилення судового захисту прав та свобод людини і громадянина : Постанова Пленуму Верховного Суду України від 30 травня 1997р. № 7.
28. Соколов М. «Цифрові» аргументи. Закон і бізнес. 2017. № 44 (1342). URL: https://zib.com.ua/ua/print/130861-yak_uregulovano_elektronni_dokazi_v_novih_procesualnih_kodek.html (дата звернення: 20.08.2019).
29. Ухвала Верховного Суду від 31 серпня 2018 року у справі № 813/179/18. URL: [http:// www.reyestr.court.gov.ua/Review/76221555](http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/76221555).
30. Цивільний процесуальний кодекс України : Закон України від 18 березня 2004 р. № 1618-IV / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1618-15> (дата звернення: 20.08.2019).
31. Цивільне процесуальне законодавство України Бюлетень законодавства і юридичної практики України. 2004. № : 5. К.: Юрінком Інтер. 544 с.
32. Цивільне право та процес (2 частина) : навч. посіб. / кол. авт. [Коваленко А. В. (кер.), Круглова О. О. та ін.]. Дніпро : Видавець Біла К. О., 2018. 128 с.
33. Цивільний процесуальний кодекс України: Науково-практичний коментар / за заг. ред. д. ю. н., професора, академіка Академії наук вищої школи України М.М. Ясинка. К.: Алерта, 2018. 604 с
34. Штефан М.Й. Цивільне процесуальне право України: Академічний курс: Підруч. для студ. юрид. спец. вищ. навч. закл. К.: Концерн «Видавничий Дім «Ін Юре»», 2005. 624с.
35. Штефан О. О. Цивільний процесуальний порядок захисту суб'єктивного авторського права: дис. на здоб. д. ю. н. 12.00.03. Київ, 2017. 602 с.

7.4. Інформаційні ресурси

1. Верховна Рада України: Офіційний веб-сайт URL: <http://www.rada.gov.ua>
2. Міністерство юстиції України: Офіційний веб-сайт URL: <http://www.minjust.gov.ua>
3. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського Офіційний веб-сайт URL: <http://www.nbuv.gov.ua>
4. Верховний Суд: Офіційний веб-сайт URL: <https://supreme.court.gov.ua/supreme/>

5. Офіційний сайт Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ URL: <http://sc.gov.ua/>.
6. Офіційний сайт Єдиного державного реєстру судових рішень України URL: www.reyestr.court.gov.ua/.
7. Офіційний веб-портал «Судова влада України» URL: <http://dsa.court.gov.ua/dsa/>

8. МАТЕРІАЛЬНО-ТЕХНІЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Форми занять	Наявне матеріально-технічне забезпечення	Необхідне матеріально-технічне забезпечення
Лекція	кафедральний ноутбук	Навчальні аудиторії
Семінарське заняття	Цивільний процесуальний кодекс України	спеціалізований кабінет № 28
Модульний контроль	Доступ до мережі Інтернет	приміщення комп'ютерного класу №28